

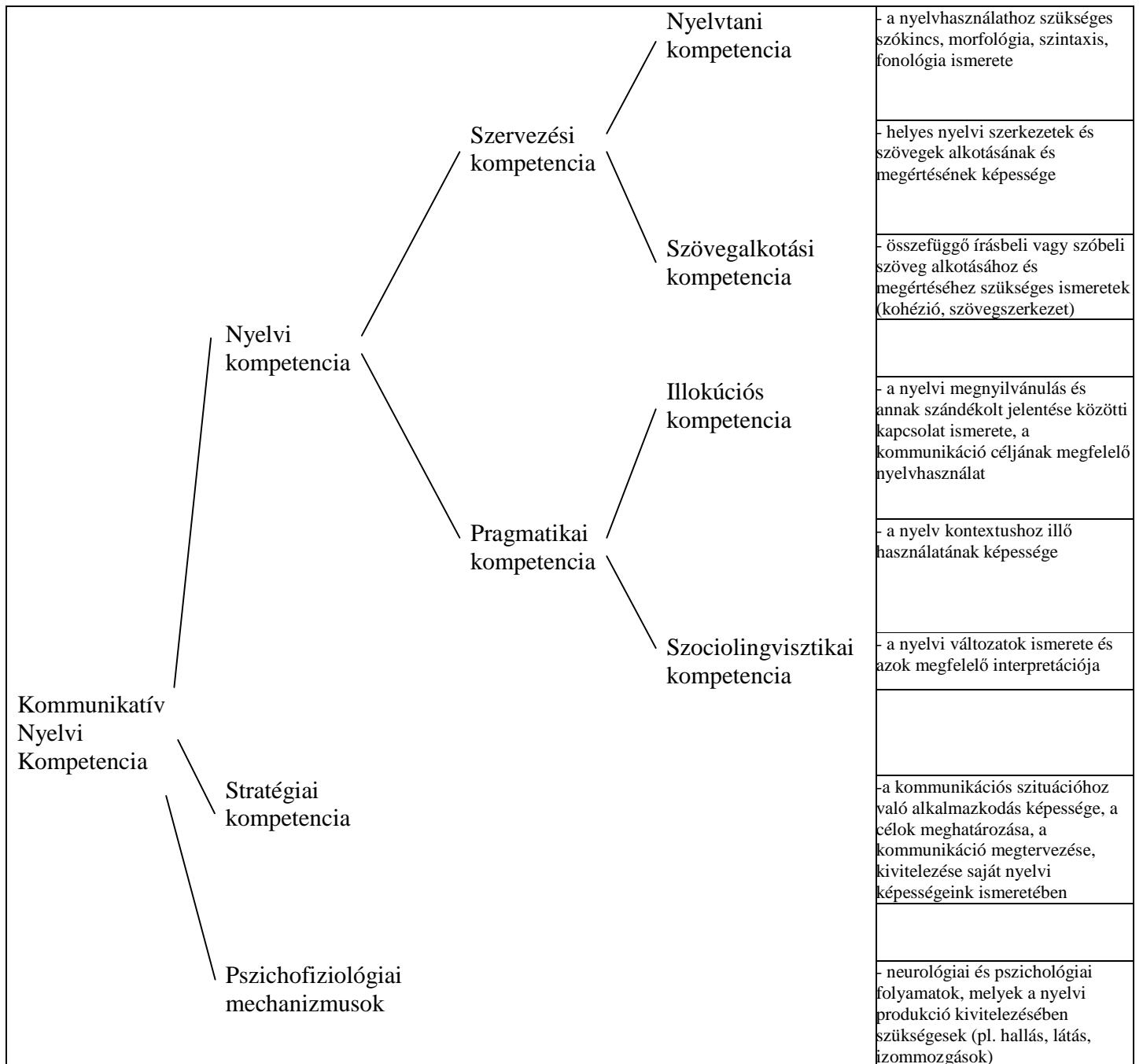
7. Nyelv, kultúra, kommunikáció 1 – Szociolingvisztika és pragmatika

Feladat: Helyezze szituációba a következőket, és ahol lehet, tegye hozzá a valószínű folytatást:

Köszönöm. Mennyivel tartozom?
 Viharos szél várható.
 Kérek egy fél kiló karajt!
 Jobbra a második.
 Tértivevényes

Használd egészséggel!
 Jegyeket, bérleteket kérek!
 Rettenetes ez a hó!
 Tisztelt Igazgató Úr!
 De szép a ruhád!

Kommunikatív nyelvi kompetencia – Bachman (1990) alapján:

1., Szociolingvisztika: a nyelvi változatok ismerete és azok megfelelő interpretációja. A nyelv különböző változatainak és a különféle társas kontextusokban előforduló nyelvhasználat vizsgálata. Azt vizsgálja, hogy a társadalmi szokások, elvárások illetve az ezektől való eltérések hogyan befolyásolják az interakciók nyelvét.

1.1., Nyelvi változatok

Befolyásoló tényezők: kor, nem, iskolázottság, társadalmi pozíció, a kommunikációs partnerrel való kapcsolat, a kommunikációs helyzet és kontextus, az ebben betöltött szerepünk, kulturális háttér.

Kérdés: Mit jelent a 'kulturális háttér' ebben a felsorolásban?

Feladat: Keressen példákat a különféle nyelvi változatokra és ezek kifejezési módjaira G.B. Shaw 'Pygmalion' c. színművének részletében (az óravázlat végén)

Kinek a szokásait kövessük?

Beszélő közösségek – az azonos nyelvet használó emberek

Nemzeti variánsok - pl., Brit angol v.s. Amerikai angol., francia v.s. kanadai francia, német v.s. osztrák vagy 'Switzerdeutsch'

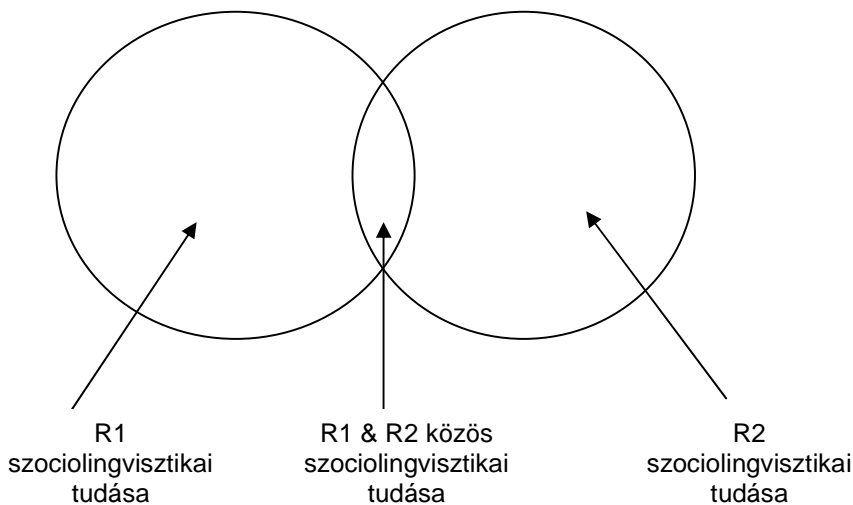
Dialektus – helyi vagy társadalmi megosztás

Regiszter – egy szakmai csoportra vagy érdeklődési körre jellemző nyelvhasználat (zsargon + stílus)

Minden csoportnak megvannak a saját szokásai, és a sikeres kommunikációhoz alkalmazkodni kell egymáshoz, el kell fogadni egymás elvárásait és szükségleteit.

Kulturális konfliktusok és félreértések lehetséges forrásai:

- Eltérő kulturális feltevések egy helyzetről és a megfelelő viselkedésről.
- Gondolatok és érvek eltérő szerkesztése
- Eltérő beszédmód: eltérő nyelvi konvenciók használata (verbális és non-verbális) azonos/hasonló üzenetek kifejezésére. (Gumperz & Cook-Gumperz, 1982 alapján)

R= résztvevő

1.2., Beszélt nyelvi kommunikáció

Státusz és attitűd jelzése

Deixis – a beszélő társadalmi, helyi, időbeli helyzetének jelzése

Társadalmi pozíció jelzése – regiszter, megszólítás, hanglejtés, kiejtés, testbeszéd, stb.

Vili, találkozunk holnap itt! --- Bill, why don't you meet me here tomorrow?

Kovács úr, jöjjen el holnap Önhöz? --- Mr. Brown shall I come to see you tomorrow?

Fealdat: Találjon ki egy közömbös és egy vitatható állítást! Hogyan fogalmazná meg ezeket a következő helyzetekben:
 egy barátjának a saját kultúrájában
 egy idegennek* a saját kultúrájában,
 egy más kultúrából származó idegennek az ő 'territóriumán',
 egy más kultúrából származó idegennek az ön 'territóriumán',
 * gondoljon két féle idegenre: az egyik legyen az ön kortársa és hasonló társadalmi helyzetű, a másik legyen idősebb és magasabb társadalmi helyzetű.

Feladat: Mikor lennének megfelelőek az alábbi mondatok?
 De meleg van itt!
 Megkérhetném, hogy nyissa ki az ablakot? / Megkérhetnék, hogy nyisd ki az ablakot?
 Legyen kedves kinyitni az ablakot!
 Legyen szíves kinyitni az ablakot! / Légy szíves, nyisd ki az ablakot!
 Kinyitná az ablakot? / Kinyitnád az ablakot?
 Nyissa ki az ablakot, kérem! / Nyisd ki az ablakot, kérlek!
 Kérem, nyissa ki az ablakot! / Kérlek, nyisd ki az ablakot!
 Nyissa ki az ablakot! / Nyisd ki az ablakot!
 Nyissa már ki az ablakot! / Nyisd már ki az ablakot!
 Ablak!

Társadalmi pozicionálás

Személyes viszony kifejezése, státusz jelzés
 Alkalmazkodás a partnerhez
 'Idegen' nyelvhasználat
 Kódváltás
 Szerkesztés

Az 'arc' megőrzése

Integritásunk megőrzése, arra való törekvés, hogy udvarias, figyelmes tisztelettudó és tiszteletre méltó tagja legyen valaki a kultúrájának/csoportjának.

Beszélgéti stílus

Különböző kontextusok különböző stílust kívánnak

Elbeszélés

Mi a jobb: egy szép történet vagy egy pontos történet?

1.3., Írott nyelvi kommunikáció

Írott nyelvi és szövegkultúra

Történelmi folyamat: szóbeliségtől az írásbeliségig majd nyomtatásig → hatalom

Nyomtatás és hatalom

A kultúrát gyakran a megelőző, láthatatlan cenzúra gyakorlójának látják.

Az írásbeliség társadalmi konstrukciója

Nagy eltérés a szóbeli és írásbeli kultúra között – konfliktust okozhat a saját és a célkultúra különbözősége.

Szöveg és diskurzus

Szöveg – (írott) nyelvi produktum, egy szerzőtől a közönség számára.

Diskurzus – kontextusba helyezett szöveg, melyhez az (olvasó) közönség válasza/reakciója/interpretációja hozzájárul

Koherencia nemcsak a nyelvi elemek közötti kapcsolat, hanem a szöveg és a hozzá kapcsolódó előzetes vagy közös ismeretek közötti kapcsolat.

Pl.:

Figyelmeztetés: A terhesség ideje alatt, bármilyen gyógyszereszedés megkezdése előtt, kérjen tanácsot orvosától, gyógyszerészétől. Keresse fel kezelőorvosát, amennyiben az előírtnál véletlenül nagyobb mennyiséget vett be a készítményből.

Vigyázz!!

Műfaj

Egy-egy szöveg szempontjából fontos csoportok által elfogadott kommunikáció-típus

Félreértést okozhat, ha a partnerek különböző műfajban kommunikálnak. (levél - jelentés, informális levél – hivatalos levél, összegzés – kritika)

1.4., Nyelv és kulturális identitás

Szoros a kapcsolat a nyelv és kulturális identitás között, de a határ nehezen meghatározható, különösen modern és nyílt társadalmakban. A következő identitások jelennek meg, gyakran egymásra hatva:

- Ethnikai identitás
- Faj (rassz) identitás
- Regionális identitás
- Nemzeti identitás
- Társadalmi/szociális identitás
- Politikai identitás

A különféle identitások nyelvi tükröződése változó; fontosságuk/erősségük a kommunikációs helyzettől is függ.

Identitást jelző nyelvi 'kihágások'

Kétnyelvűek kódváltása témától függően

Veszélyek idegen nyelvet tanulók számára: Az idegen nyelv elidegenítő hatása (szleng, káromkodás, szokásostól eltérő stílus, pl. túl udvarias, körülményes)

Nyelvi nacionalizmus

Egy nemzet – egy nyelv → egy nyelvi változat reprezentálja a nemzeti identitást

Tudatos kormányprogram a dialektusok elnyomása, a helyes nyelv meghatározása, a nyelvhelyesség előírása, és nem a nyelv leírása (rögzítése)

Pl.: francia nyelvpolitika, magyar információs jelzőtáblák, üzletek neve, stb.

“Hadd halljam, hogy beszélsz, megmondom, kihez vagy lojális.” – nyelvi változatok szerepe

Idegenek kirekesztése v.s. 'Kissingere'

Standard nyelv, kulturális totem

Standard (sztenderd) nyelv – egy dialektus mesterséges megalkotása vagy kiválasztása, melyet az oktatási rendszerben (és a médiában) használnak. Statikus (viszonylag), a nyelv állapotát egy adott pillanatban mutatja, szabálykövetést ír elő → a nyelv totemmé válik.

Nyelvi és kulturális imperializmus

Egy nyelv elterjedése/elterjesztése

Ha egy népet gazdaságilag és ideológiailag megfosztanak a hatalmától, erejétől, a nyelv a kulturális integritás szimbólumává válhat.

Az angol elterjedése – kultúra elterjedése/elterjesztése (néhol erőszakosan); kulturális ikonná válik

Feladat: Vizsgálja meg a következő mondatpárokat. Milyen különbségeket lát a különböző verziók között? Milyen nehézséget jelentene ezeket idegen nyelvre fordítani?

1a - Igen, hogyne. Menjen el a következő kereszteződésig, forduljon jobbra, aztán a második lámpa után balra.

1b - Aha, ott a sarokná jobbra, oszt pár lámpa után balra.

2a Az Önöknél 2007. január 8-án vásárolt kenyérpíró garanciális javítására harmadik hónapja hiába várok. Kérem haladéktalan intézkedésüket, ellenkező esetben jogi lépéseket kell tegyék.

2b Januárban vásároltam itt egy kenyérpíró. Egy hét után elromlott, de maguk azóta sem javítják meg. Javítsák meg azonnal, vagy adják vissza a pénzem!

2., Pragmatika

A pragmatika a nyelvi megnyilvánulások kontextusbeli jelentésével foglalkozik. Azt vizsgálja, hogy a szavak és mondatok nyelvi kódokkal kifejezett jelentése milyen kapcsolatban van a nyelvhasználók által szándékolt vagy értelmezett jelentéssel.

2.1., Pragmatika a kommunikációban

Egy kimondott szó vagy mondat jelentése többféleképpen értelmezhető:

Egy idős úr elmegy az orvoshoz és a vizsgálat után megkérdezi:

- Mondja Doktor Úr, csináltassak én még magamnak egy télikabátot?
- Okvetlenül csináltasson, Kovács úr ..... de olcsó anyagból!

Pragmatikai kompetencia: az a képesség, hogy az üzenet szándékolt jelentését megértsük.

Feladat: Gondoljon olyan mondatra, kifejezésre, melyet különböző szituációkban különbözőképpen lehet érteni.

Beszédaktus (Austin 1962; Searle 1976) – Jelentéssel bíró nyelvi megnyilvánulás.

Szintjei:

- Lokúció – a megnyilvánulás maga, annak nyelvi formája
- Illokúció – az író/beszélő szándéka
- Perlokúció – a 'vevőre' gyakorolt hatás

↓↓

Az olvasó felelősségén alapuló szöveg – az író felelősségén alapuló szöveg

Feladat: Mondjon példát e szövegfajtákra.

A félreértések elkerülésére:

Grice (1975/1997: 217) maximái négy kategóriába csoportosítva fogalmazzák meg a társalgásban szükséges együttműködési alapelveket:

A mennyiség maximái:

1. Hozzájárulásod a szükséges mértékben legyen informatív.
2. Hozzájárulásod ne legyen informatívabb, mint amennyire szükséges.

A minőség maximái:

1. Ne mondj olyasmit, amiről úgy hiszed, hamis.
2. Ne mondj olyasmit, amire nincs megfelelő bizonyítékod.

A relevancia maximája:

Légy releváns.

A mód maximái:

1. Kerüld a kifejezés homályosságát.
2. Kerüld a kétértelműséget.
3. Légy tömör (kerüld a szükségtelen bőbeszédűséget).
4. Légy rendezett.

Interkulturális kommunikációban ezek a fogalmak viszonylagosabbak, mint azonos kultúrájú partnerek kommunikációjában.

A Sikeres kommunikációhoz ismerni kell:

- Egy-egy kultúrkör fogalomrendszerét
- A társas érintkezés sémáit
- A nyelvi megnyilvánulásokhoz fűződő nyelvhasználati szokásokat

(Holló 2008)

A sikeres interkulturális kommunikációban fontos szerepet játszik a következő három tényező:

a beszélő/író

- nyelvtudása
- általános tárgyi tudása, és
- elképzelései a hallgató/olvasó általános tárgyi tudásáról.

(Yule & Tarone 1990)

2.2., Pragmatika és nyelvhasználat

2.2.1., Deixis (rámutatás)

Hely:

Itt kanyarodj be.

– *Szia, Kati! De örülök, hogy felvetted. Akkor már ott vagy. Mindjárt jövök én is, de pár percet kések.*

Gyere ide!

Jóska azt kérte, hogy menjek oda.

Jóska azt kérte, hogy jöjjen ide.

Idő:

Február 18-án vasárnap ezt mondja Pista: *Találkozzunk jövő kedden!* Mikor találkozunk? Február 20-án vagy február 27-én?

A 'mindjárt' fogalma: azonnal v.s. 'mañana' (Sp.)

Személyes:

Megszólítás (cím, státusz, név) Doktor úr! Mrs - Ms - Miss Brown,

Pirike, láttam magát az uszodában tegnap. – mondja a főnök, amikor a titkárnő behozza a kávéját.

Én is láttam magát, Kovács úr. – mondja Pirike.

Mindez a maguk érdekében történik.,

Mindez az önök érdekében történik.

Láttam a maga autóját tegnap, nagyon szép.

Tanár Úr, láttam az autóját tegnap, nagyon szép.

Láttam a Tanár Úr autóját tegnap, nagyon szép.

Kutatásom azt mutatja, hogy az olló veszélyes.

Kutatásunk azt mutatja, hogy az olló veszélyes.

A kutatás azt mutatja, hogy az olló veszélyes.

2.2.2., Referencia, utalás

Szemantikai:

Eszünk kínait?

Hol van a Jóka?

Mennyi információra van szükség?

Chardonnay-t ittunk a vacsorához. A bor volt a legjobb az egészben. (Yule 1996)

Szállj le két megállóval a végállomás előtt.

Szövegen belüli:

A film arról szól, hogy egy házaspár befizet egy olaszországi utazásra, és az út során sok kalandba keverednek. Az utazás közben a házaspártól elrabolják az irataikat, így Maria és Paul hivatalról hivatalra jár. Ez nagyon megviseli őket.....

(Holló, 2008)

2.2.3., Implikátúra, előfeltevés: (Yule 1996)

Feleség: *Remélem, megvetted a kenyeret és a sajtot.*
 Férj: *A kenyeret megvettem...*

A parkban egy nő ül a padon, a lábánál nagy kutya fekszik. Odajön egy férfi és leül.

Férfi: *Harap a kutyája?*

Nő: *Nem.*

[A férfi lehajol, hogy megsimogassa a kutyát, aki azonnal megharapja a kezét.]

Férfi: *Jaaaj! Hé, hát nem azt mondta, hogy nem harap a kutyája?*

Nő: *Nem is harap. De ez nem az én kutyám.*

→ Az idegennyelv-használónak tudatosan figyelnie kell arra, hogy a kimondott vagy leírt szó nem biztos, hogy azt jelenti, amit ő első pillanatban gondol, A jelentésváltozásra olykor semmi nem utal.

2.3., Nyelvhasználat és kontextus

magyar	angol	jelentés
Tessék!	<i>Here you are.</i>	<i>Tessék, parancsoljon!</i>
Tessék!	<i>Help yourself.</i>	<i>Szolgálja ki magát!</i>
Tessék!	<i>Do start.</i>	<i>Lásson hozzá!</i>
Tessék!	<i>After you.</i>	<i>Csak Ön után!</i>
Tessék!	<i>Come in!</i>	<i>Fáradjon be!</i>
Tessék?	<i>I'm sorry?</i> Emelkedő hanglejtéssel.	<i>Mit mondott?</i>
Tessék!	<i>Yes please?</i>	<i>Segíthetek?</i>
Tessék!	<i>Go ahead.</i>	<i>Tessék csak!</i>
Tessék!	<i>Hallo?</i>	<i>Halló, tessék!</i>
Tessék!	<i>Please sit down.</i>	<i>Foglaljon helyet!</i>

(Doughty & Thompson 1983)

angol	magyar
<i>Manders!</i>	<i>Manders! (Figyelj!)</i>
<i>Manders?</i>	<i>(Manders,) Ön az?</i>
<i>Manders!?</i>	<i>(Manders,) itt vagy?</i>
<i>Manders.</i>	<i>Manders (vagyok).</i>
<i>Manders.</i>	<i>Üdvözlöm (, Manders)!</i>

(Ferenczy 2000)

angol	magyar
<i>Oh!</i>	<i>Óóó! (Milyen szép!)</i>
<i>Oh!</i>	<i>Jaj! (Úristen!)</i>
<i>Oh?</i>	<i>Valóban?</i>
<i>Oh!</i>	<i>Ja! (Értem!)</i>
<i>Oh, yes!</i>	<i>(Ó), igen! / De igen!</i>
<i>Oh, no!</i>	<i>Jaj, ne! / Jaj, nem! / Na, ne! / Na, nem!</i>

(Ferenczy 2000)

Feladat: Fordítsa le a következő mondatot magyarra: "Why don't you come in?"

2.4., Pragmatika és udvariasság

2.4.1., Társalgási stratégiák:

Kérdés: Honnan való A,B,C és D?

A: *Szia, A! Hogy vagy?*

B: Köszönöm jól. Rég nem találkoztunk. Mi újság?

A: Sok dolgom volt mostanában. Épp tegnap jöttem haza vidékről. Hát, te?

C: Szia, D! Hogy vagy?

D: Háát...

C: Na, mi a baj?

D: Á, már semmi, túl vagyok egy ronda megfázáson, de még mindig úgy fáj a fejem....

C: Igyál bodzateát! Az ilyenkor nagyon jó.

D: Köszönöm, majd kipróbálok. Na és veled mi van?

C: Igazán nem akarok untatni, de az irodában.....

2.4.2., „Körülbástyázás” (Hedging):

	egyenes mondat	körülbástyázott mondat
1	<i>Ez az érvelés nem logikus.</i>	<i>Ez az érvelés nem tűnik logikusnak.</i>
2	<i>Menj orvoshoz!</i>	<i>Talán jó lenne, ha orvoshoz mennél.</i>
3	<i>Ez a fogalmazás túl rövid.</i>	<i>Ez a fogalmazás kicsit rövid.</i>
4	<i>Pocsék ez a leves.</i>	<i>Érdekes/szokatlan íze van ennek a levesnek.</i>
5	<i>Kitűnő volt a film.</i>	<i>Elég jó volt a film. / Egyáltalán nem volt rossz a film.</i>
6	<i>Az új termék minden mást kiszorít a piacról.</i>	<i>Úgy látszik, az új termék minden mást kiszorít a piacról.</i>
7	<i>Ez a találmány megoldja a föld energiaproblémáját.</i>	<i>Elképzelhető/valószínű, hogy ez a találmány megoldja a föld energiaproblémáját.</i>
8	<i>Az elmúlt száz évben az átlagéletkor tizenöt évvel emelkedett.</i>	<i>Több felmérés/X.Y. kutatása bizonyította, hogy az elmúlt száz évben az átlagéletkor tizenöt évvel emelkedett.</i>

2.4.3., Interkulturális problémák - 'Persze' = 'Of course'?

Persze volt még egy csomó érdekes dolog a kiállításon...

Of course there were lots of other interesting things at the exhibition...

'Olvastam persze rólad az újságokban,' mondta Charlie...

'I have read about you in the newspapers of course,' Charlie said...

Persze az egyetlen őszinte válasz: igen.

The only honest answer is, of course, yes.

-Tudnál segíteni?

- Could you help me, please?

- Could I talk to you for a minute?

-Persze.

- Yes, of course. / Certainly.

- Yes, of course. / Certainly.

- Esik odakinn?

- Is it raining?

- Persze, azért vagyok csuromvíz.

- Yes, it is, unfortunately.

- Jössz velünk?

- Are you coming with us?

- Persze.

- Yes, I'd love to.

2.4.4., Hanglejtés

“Kávét” emelkedő intonációval → ajánlat, eső intonációval → utasítás.

2.5., Pragmatika és idegennyelv-használat

Interkulturális kommunikációban a helyzetet nehezíti, hogy a felek pragmatikai tudása legalábbis részben eltér egymástól, és a nem anyanyelvi beszélő pragmatikai tudását befolyásolja a nyelvi képessége. Az anyanyelvi és nem anyanyelvi beszélők kommunikációjában mindkét fél hátránnyal küzd: az idegennyelv-használó azért, mert hiányos a kontextuális célnyelvi tudása, vagyis nem tudja, hogyan változhat a nyelvi elemek jelentése különböző kontextusokban, az anyanyelvi beszélő pedig azért, mert kontextuális tudását adaptálnia kell (vagy kellene) a partnere tudásához, melynek szintje nem is feltétlenül nyilvánvaló. Ha olyan anyanyelvi beszélő kommunikál

idegennyelv-használóval, aki nem beszél idegen nyelvet, még nehezebb a helyzet, mert csak egy nyelvi logikát ismer, ezért nem – vagy csak nehezen – tud alternatív nyelvi kifejezőmódokat elfogadni vagy megérteni.

A sikeres kommunikációhoz szükség van arra, hogy:

- Alkalmazkodjunk az elvárásokhoz, de ne adjuk fel önmagunkat.
- Az idegennyelv-használók tudatában legyenek a pragmatika szerepének és az interkulturális pragmatika hatásainak. A nyelvi formák mellett fel kell ismerniük a nyelvi elemek funkcióját is.

Hivatkozások:

- Austin, J. L. (1962). *How to Do Things with Words*. Oxford: Oxford University Press.
- Doughty, S., & Thompson, G. (1983). *Problem English - Angol nyelvi hibakalauz*. Budapest: Tankönyvkiadó.
- Ferenczy J. (2000). Pragmatika a nyelvtanításban. In: Kiszely Zoltán (Ed.). *Kodolányi Füzetek 6. Idegennyelv-tanítás a felsőoktatásban*. (61–72). Székesfehérvár: Kodolányi János Főiskola.
- Grice, H. Paul (1975). Logic and Conversation In: Cole, Peter és Morgan, Jerry L. (szerk.). *Syntax and Semantics, Vol. 3* (41-58). New York: Academic Press.
- (magyarul 1997). A társalgás logikája. In: Pléh Csaba, Síklaki István, Terestyéni Tamás (szerk.). *Nyelv-Kommunikáció-Cselekvés*. (213–227). Budapest: Osiris.
- Gumperz, J. J. & Cook-Gumperz, J. (1982) Language and the Communication of Social Identity. In: Gumperz, John J. és Cook-Gumperz, Jenny (Ed.). *Language and Social Identity*. (1–21). Cambridge: Cambridge University Press.
- Holló, D. (2008). *Értsünk szót. Kultúra, nyelvhasználat, nyelvtanítás*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Searle, J. R. (1976). A classification of illocutionary acts. *Language in society*, 5 (1), 1–23.
- Yule, G. & Tarone, E. (1990). Eliciting the Performance of Strategic Competence. In: Sarcella, R. C., Andersen, E., Krashen, S. D. (Eds). *Developing Communicative Competence in a Second Language*. (179–194). New York: Newbury House.
- Yule, George (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.

Kötelező olvasmány:

- Holló Dorottya (2008). *Értsünk szót! – kultúra, nyelvtanítás, kommunikáció*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- 6 - Idegen nyelv, idegen kultúra, közös kommunikáció 1. – szociolingvisztika
- 7 - Idegen nyelv, idegen kultúra, közös kommunikáció 2. – pragmatika

G.B. Shaw: Pygmalion (részletek) – fordító: Mészöly Dezső

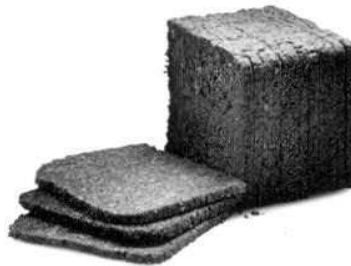
- 1 A VIRÁGÁRUSLÁNY Akkor szok erőssen esni, mikor má nemsoká el akar áni. Sose búsuíjon kapitány úr: ehun-e vegyen
2 virágot egy szegény lánytul.
3 [...] Ne tesszen engedni, hogy fölírjon. Nem is teccik tunni, milyen nagy baj az nekem. Még maj csúffá tesznek,
4 bekísérnek, csak mer megszólítom a népeket az uccán... Még maj..
5 A NOTESZÉBE JEGYZETELŐ FÉRFI: Na, na, na, na! Ki bántja magát? Megbolondult? Minek néz engem?
6 I. ÁCSORGÓ Semmi baj: úriember. Nézzze meg a cipőjét. (*Magyarázza a noteszébe jegyezgető férfinak.*) Hekusnak nézte az
7 urat.
8 A NOTESZES (*élénk érdeklődéssel*) Mi az a hekus?
9 I. ÁCSORGÓ Hekus? Hát – az hekus... Így híjja azt mindenki. Olyan spicliféle.
10 [...]
11 A NOTESZES Csend, csend, csend legyen, na! Hát olyan vagyok én, mint valami detektív?
12 A VIRÁGÁRUSLÁNY (cseppet sem nyugszik meg) Akkor mit firkált? Hogyan tudhassam én, hogy mit firkált össze
13 rúlam? Mutassa, de mingyá. ....Hát emmi? Macskakaparás. El sem tudom óvasni.
14 A NOTESZES (*olvassa, hajszáltra utánozva a virágáruslány kiejtését*) „Sose búsuíjon kapitány úr: ehun-e vegyen virágot
15 egy szegény lánytul.”
16 A VIRÁGÁRUSLÁNY Az a baj, hogy kapitánnak híttam? Hát hogy kellett vóna? Nem akartam én semmi rosszat. ...
17 [...]
18 I. ÁCSORGÓ Nem hekus ez. Csak olyan minden lébe kanál. Én mondom. Csak meg köll nézni a cipőjét.
19 A NOTESZES (*barátságosan hozzáfordul*) Hogy vannak a kedves rokonai Selsey-ben?
20 [...] (*a lányhoz*) És maga hogy szakadt ide? Hiszen Doverben született.
21 [...]
22 I. ÁCSORGÓ ...Csak lopja itt az ember idejít a marhaságaival. (*Elmegy*)
23 II. ÁCSORGÓ Én is megmondom magának honnan való: a diliházbul. Menjen vissza, oszt kérjen egy csillapító inekciót.
24 A NOTESZES (szolgálatkészen kijavítja) Injekciót.
25 [...]
26 AZ IDŐS ÚR Hogy csinálja ezt, ha szabad kérdeznem?
27 A NOTESZES Fonetika – semmi más. A beszéd tudománya Ez a mesterségem, és ez a bogaram. Nincs nagyobb boldogság,
28 mint ha az ember meg tud élni a bogarából. A yorkshire-it vagy az írlandit mindenki felismeri a tájszólásról. Nos,
29 én bárkiről meg tudom mondani hat mérföldnyi pontossággal, hová való, mihelyt kinyitja a száját.
30 [...]
31 AZ IDŐS ÚR És meg lehet ebből élni?
32 A NOTESZES Hogyne. Mégpedig egész jól. Újgazdagok és sznobok korát éljük. Az emberek valahol a zsibiac táján
33 kezdik évi nyolcvan fonttal és a villanegyedben végzik évi százezerrel. A zsibiacot persze legszívesebben
34 letagadnák. De mihelyt kinyitják a szájukat, elárulják magukat. Nos, én kitanítom őket.
35 A VIRÁGÁRUSLÁNY Törönne inkább a maga dógával ahelyett, hogy a szegén lányokat nyaggassa..
36 A NOTESZES Nyaggatja! Hagyja már abba ezt a förtelmes makogást vagy keressen magának egy másik templomot. [...]
37 Olyan nőnek, aki ilyen elkeserítő, förtelmes hangokat képes kiadni a torkán sehol a világon nem szabad
38 megmaradnia... Annak nincs joga élni. Jusson eszébe, hogy maga emberi lény, akinek lelke van, akinek megadatott
39 az artikulált beszéd képessége! Jusson eszébe, hogy a maga nyelve Shakespeare nyelve, Milton nyelve, a biblia
40 nyelve! Ne gógicséljen itt, mint egy epebajos gerlice.

PHILIPPINES
Bread

INDIA
Bread

GERMANY
Bread

Never underestimate the importance of local knowledge.

To truly understand a country and its culture, you have to be part of it.

That's why, at HSBC, we have local banks in more countries than anyone else. And all of our offices around the world are staffed by local people.

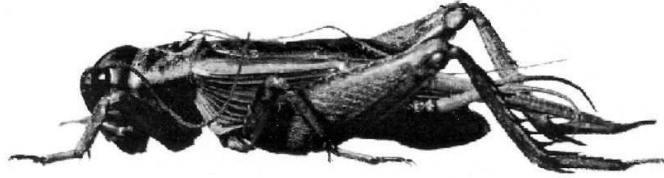
It's their insight that allows us to recognise financial opportunities invisible to outsiders.

But those opportunities don't just benefit our local customers.

Innovations and ideas are shared throughout the HSBC network, so that everyone who banks with us can benefit.

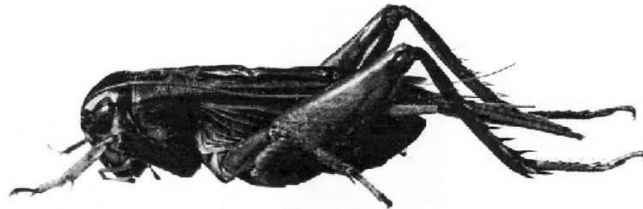
Think of it as local knowledge that just happens to span the globe.

HSBC
The world's local bank

USA

Pest

CHINA

Pet

NORTHERN THAILAND

Appetiser

Never underestimate the importance of local knowledge.

To truly understand a country and its culture, you have to be part of it.

That's why, at HSBC, we have local banks in more countries than anyone else. And all of our offices around the world are staffed by local people.

It's their insight that allows us to recognise financial opportunities invisible to outsiders.

But those opportunities don't just benefit our local customers.

Innovations and ideas are shared throughout the HSBC network, so that everyone who banks with us can benefit.

Think of it as local knowledge that just happens to span the globe.

HSBC
The world's local bank